

בש"פ 6135/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6135/14

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 43514-08-14 מיום 31.8.2014 שניתנה על-ידי השופט הבכיר א' כהן

בשם המבקש: עו"ד טארק ברגות

החלטה

*

1. בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 31.8.2014 בעמ"ת 43514-08-14 (השופט הבכיר א' כהן), אשר בגדרה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 29.8.2014 במ"ת 6395-08-14 (השופט א' חן), ונקבע כי המבקש ישהה במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עיקרי העובדות וההליכים

2. המבקש הואשם בעבירות התפרעות וניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות בשני אירועים נפרדים. על-פי כתב האישום, האירוע הראשון ארע ביום 3.7.14. המבקש השתתף בהתפרעות באזור צומת שועפט בירושלים. במהלך אותה התפרעות, נאספו עשרות מפגינים ומפרי סדר, חלקם רעולי פנים, וידו אבנים לעבר שוטרים שהיו במקום לצורך מילוי

עמוד 1

תפקידם. המבקש, כך נטען, היה אחד מרעולי הפנים, והוא ידה 5 אבנים לעבר השוטרים.

3. כעולה מכתב האישום, האירוע השני ארע ביום 31.7.2014, לקראת השעה 01:00 בלילה. המבקש השתתף בהתפרעות נוספת, בפעם הזאת באזור בית חנינא בירושלים. במהלך התפרעות זו, עלה המבקש על גשר במקום, וזרק בקבוק זכוכית שהתנפץ במרחק של מטרים ספורים מן השוטרים אשר עמדו תחתיו. המבקש הואשם באישום זה יחד עם אדם נוסף (להלן: האחר), אשר ידה אבן לכיוון השוטרים מאותו גשר.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה, ביום 7.8.2014, בקשה להורות על מעצרו של המבקש והאחר עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בנימוקי הבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמת השניים, לרבות הודאותיהם, וכי לא ניתן להסתפק בחלופות מעצר לאור המסוכנות הרבה לציבור הנשקפת מהם, בשים לב למעשיהם.

5. בהחלטה מיום 24.8.2014, עמד בית משפט השלום (השופט ש' הרבסט) על תסקיר מפורט מאת שירות המבחן שהתקבל בעניינו של האחר, אשר סקר את נסיבותיו האישיות וכלל המלצה בדבר חלופת מעצר. בית המשפט הדגיש את גילו הצעיר של האחר (15 שנים ו-4 חודשים), את עברו הנקי, ובייחוד את התקופה בה היה נתון במעצר, על כל הקשיים הנובעים מכך. כמו כן, התרשם בית משפט השלום באופן בלתי-אמצעי מהוריו של האחר, שנרתמו לסייע לו ולפקח עליו. בית המשפט ציין, כי אף-על-פי שטרם נשכחה הסערה בכל הקשור והכרוך בהפרות הסדר, ניתן לאיין את מסוכנותו של האחר באמצעות חלופת מעצר. לפיכך, החליט בית משפט השלום על שחרורו של האחר ל"מעצר בית" באזור בית חנינא, לא הרחק ממקום ביצוע העבירה הנטענת, בערובה ובתנאים מגבילים.

6. בהחלטה מיום 29.8.2014, ציין בית משפט השלום (השופט א' חן) כי במהלך השבועות האחרונים מורגשת רגיעה מסויימת באזור מזרח ירושלים, ולא נרשמו בו הפרות סדר כלשהן, לאחר שהאזור רגש וגעש עד זה לא מכבר. בית המשפט עמד על כך שהמבקש הוא קטין (בן 17 ו-3 חודשים במועד קרות האירועים), ציין את עברו הנקי, ואת תסקיר שירות המבחן החיובי על אודותיו ועל אודות משפחתו. מנגד, התלבט בית המשפט בקושי הנובע מן העובדה שלמבקש יוחסו שני אירועי אלימות נפרדים. בסופו של דבר, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבקש ל"מעצר בית", בערובה ובתנאים מגבילים, במרחק של כ-5 ק"מ ממקום ביצוע העבירות המיוחסות לו.

7. נגד החלטות אלה הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי. בהחלטה מיום 26.8.14, קבע בית המשפט המחוזי (השופט ש' רנר), ביחס לאחר, כי "נסיבותיו של מקרה זה הן יוצאות דופן באופן המצדיק את שחרורו... לחלופת המעצר שהוצעה". בפרט, ציין בית המשפט את גילו ה"צעיר עד מאוד" של האחר, את העובדה כי מדובר במפגשו הראשון עם החוק, ואת הטראומה שחוה במעצר, כאשר "התיאור העולה מהתסקיר חמור ויוצא דופן", ו"קיים חשש ממשי כי... המשך הותרתו של [האחר] במעצר עלול לגרום לנזק בלתי הפיך". כמו כן, הדגיש בית המשפט המחוזי את יכולתם של הורי האחר לפקח עליו באופן ראוי ואפקטיבי. בית המשפט הטעים, כי על אף הפסיקה מן העת האחרונה, אשר בשל צוק העיתים החמירה גם בנוגע למעצרו של קטינים, ולמרות שנבחרה חלופת מעצר בסמוך למקום ביצוע העבירה, נסיבותיו הייחודיות של האחר מצדיקות זאת. נוסף על כך, בשבועות האחרונים לא נרשמו אירועים של הפרות סדר בבית חנינא עצמה. לפיכך, הותיר בית המשפט המחוזי את פסיקת בית משפט השלום ביחס

לאחר על כנה, וזה שוחרר ל'מעצר בית' בערובה ובתנאים מגבילים.

8. באשר למבקש, בהחלטה מיום 31.8.14 ציין בית המשפט המחוזי (השופט הבכיר א' כהן), כי על-פי החומר שהוצג לפניו, "ישנן הפרות סדר לא מעטות באזור ירושלים גם בימים אלה". כמו כן, "קטינות אינה מהווה חסינות מפני מעצר ומכל מקום, [המבקש] הינו בן למעלה מ-17 שנים ומיוחסים לו שני אישומים לא קלים בשני אזורים שונים ובמועדים שונים". על אף התסקיר החיובי וחרף המלצת שירות המבחן, מדובר אך בשיקול אחד, שיש להציב מולו גם את שלום הציבור ואת הצורך בהגנה על כוחות הביטחון בתקופה נפיצה זו. נוסף על כך, הדיון בעניינו של המבקש אמור להיות קצר, בהתחשב בהודאתו. לאור האמור לעיל, נעתר בית המשפט המחוזי לערר המשיבה, ביטל את החלטת בית משפט השלום והורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים.

מכאן בקשת הרשות לערור.

עיקרי טענות המבקש

9. לטענת בא-כוח המבקש, הבקשה מושא דיונו מהווה "מקרה חריג" ומעוררת "סוגיה ציבורית חשובה". הטעם לכך נעוץ בהחלטותיהם הסותרות של שופטי בית המשפט המחוזי בעניינם של המבקש והאחר, ובפרט - בקביעות הסותרות, על-סמך אותו דו"ח, בנוגע למצב הביטחוני בסביבת מגוריהם של השניים, בסמוך למקום ביצוע העבירות המיוחסות להם. לשיטת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי בעניינו משבחן את אירועי הפרות הסדר "באזור ירושלים" ככלל, שבו אכן המשיכו המהומות, ולא התמקד, כפי שנעשה בצדק בעניינו של האחר, באזור המצומצם יותר של בית חנינא, בו לא נרשמו הפרות סדר מזה זמן מה. כמו כן, טעה בית המשפט המחוזי, כך נטען, בהעניקו משקל יתר לקרבתו של המבקש לגיל בגירות, ולאישומו בשני אישומים נפרדים המתייחסים לשני אירועים שונים. השאלה המרכזית לצורך ההחלטה קשורה במידת המסוכנות של המבקש והאפשרות לאיינה באמצעות חלופת מעצר. לאור התסקיר החיובי מאת שירות המבחן, ניתן היה לשחרר את המבקש ל'מעצר בית', בייחוד בשים לב לכך שמלכתחילה הבחין בית משפט השלום בין המבקש לבין האחר, והטיל על המבקש תנאים מגבילים יותר, לרבות הרחקתו ממקום ביצוע העבירות המיוחסות לו.

דיון והכרעה

10. עיינתי בבקשה ובהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, ולא מצאתי כי קיימת עילה מוצדקת לבירור עניינו של המבקש לפני ערכאה שיפוטית שלישית, שכן לא עולה מהבקשה כל שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינו הפרטני (ראו, למשל: בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל (17.4.2011)); בש"פ 7068/11 בן שטרית נ' מדינת ישראל (6.7.2011); בש"פ 6767/11 ברקת נ' מדינת ישראל (19.9.2011)). טענות המבקש נוגעות בעיקרן לקביעות באשר להיקף התחום שיש לבחון, בנסיבותיו הקונקרטיים של העניין שלפנינו, לצורך הכרעה בשאלת ה'רגיעה בשטח', ולקביעות באשר לעוצמת המסוכנות ומידת האפקטיביות של חלופת 'מעצר הבית', התחומות אף הן לנסיבותיו האישיות של המבקש.

11. למעלה מן הנדרש, יוער כי גם לגופו של עניין לא מצאתי טעם להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי. אמת, בעניינו של האחר נימק בית המשפט המחוזי את החלטתו, בין היתר, בעובדה שמזה כשבועיים "לא נרשמו אירועים בבית חנינא עצמה". עם זאת, ניכר כי החלטתו מבוססת על ההתרשמות הרבה ממשפחתו של האחר, ומושתתת בעיקר על נסיבותיו "יוצאות הדופן", לרבות גילו והטראומה שחווה במעצר. אף-על-פי שגם בעניינו של המבקש הוגש תסקיר חיובי וניתנה המלצה מאת שירות המבחן, הרי שאין בנסיבותיו האישיות כדי להטות את הכף לקולה באותה המידה, בייחוד לאור העובדה שיוחסו לו "שני אישומים לא קלים בשני אזורים שונים ובמועדים שונים". על רקע זה, בחינת אירועי הפרות הסדר ברדיוס רחב יותר, מבלי להתמקד דווקא בשכונה זו או אחרת, לא רק שאינו מעורר קושי בעניינו של המבקש, אלא אף מתבקש. לכך יש להוסיף גם את נימוקו של בית המשפט המחוזי, לפיו ההליך בעניינו של המבקש אמור להיות קצר, בשים לב להודאתו. בנסיבות אלה, אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, גם לגופו של עניין.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ' באלול התשע"ד (15.9.2014).

שׁוֹפֵט